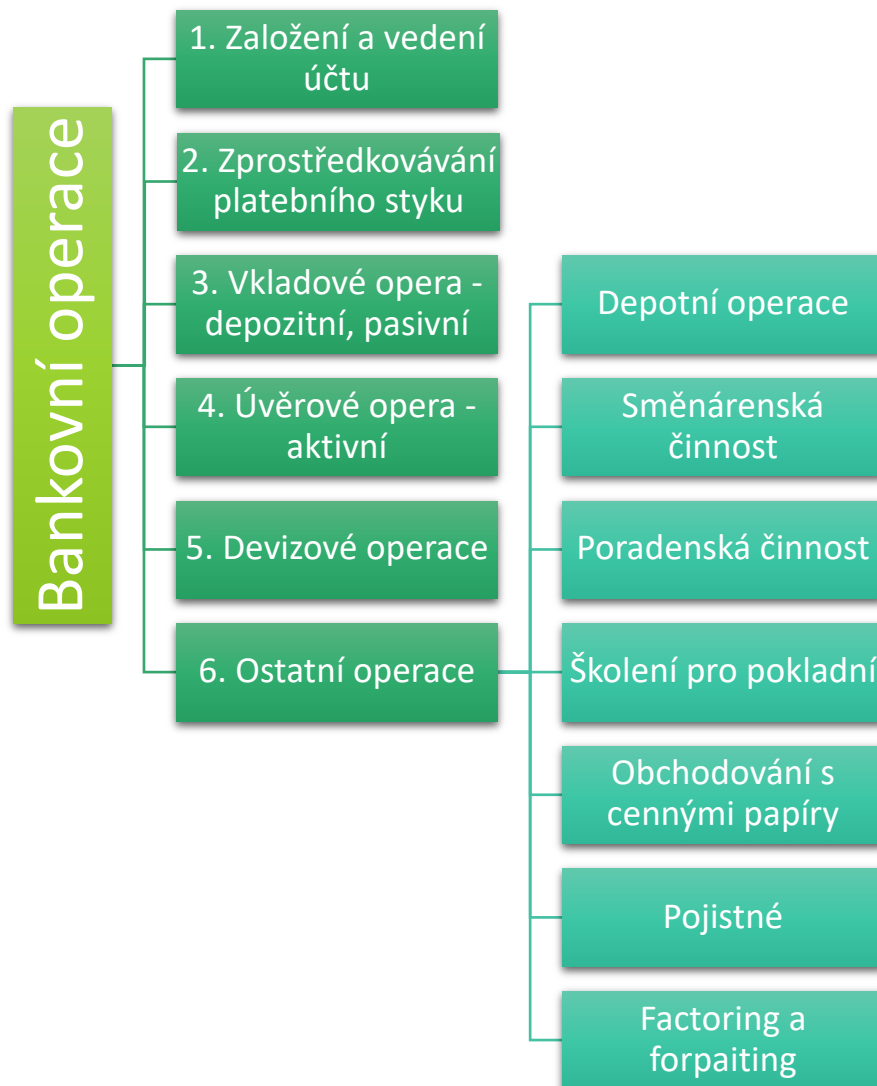

21. ČINNOSTI OBCHODNÍCH BANK

- **Depotní operace**
  - Uschovávání cenin, cenností a dokumentů
- **Školení pro pokladní**
  - Školení o pravosti bankovek
- **Obchodování s cennými papíry**
  - Obligace, cenné papíry
- **Pojistné**
  - Pojišťování úvěrů, například životní pojištění
- **Factoring a forpaiting**
  - Odkup pohledávek před dobou splatnosti

1. ZALOŽENÍ A VEDENÍ ÚČTU

- Banka zřizuje účty právnickým a fyzickým osobám na základě uzavření smlouvy, která se nazývá „Smlouva o zřízení a vedení účtu“
- Klient musí předložit doklad o právní subjektivitě
- Fyzická osoba předkládá občanský průkaz, cestovní pas a výpis ze živnostenského rejstříku
- Právnická osoba předkládá výpis z obchodního rejstříku

NÁLEŽITOSTI SMLOUVY:

- Vymezení dvou stran
- Druh účtu (běžný, úvěrový, kontokorent, devizový, korunový...)
- Číslo účtu a kód banky
- Počáteční vklad nebo minimální zůstatek
- Výše úrokové sazby
- Limit při výběru z bankomatu nebo při platbě na internetu
- Součástí každé smlouvy je podpisový vzor neboli podpisové oprávnění -> uvedené osoby mají právo s penězi na účtu disponovat
- Poplatky za vedení účtu
- Poskytnutí nebo možnost čerpání debetu
- Termíny připisování úroků
- Způsob komunikace klienta s bankou -> osobně, telefonicky
- Termín a způsob obdržení výpisu -> měsíční, denní, čtvrtletní

MOŽNOSTI UKONČENÍ SMLOUVY:

1. Dohodou obou stran
2. Splněním účelu, za kterým byl účet zřízen
3. Uplynutím doby, na kterou byl účet zřízen
4. Odstoupením jedné strany

VEDENÍ ÚČTU:

- Klient je informován pomocí výpisu z účtu

Co musí výpis obsahovat?

1. Název banky, pobočka
2. Identifikační údaje klienta
3. Pořadové číslo transakcí
4. Datum vystavení výpisu a počáteční i konečný stav účtu
5. Transkace proběhlé na účtu

VE PROSPĚCH } slovní popis, číslo účtu a částka
 NA VRUB }

- **VARIABILNÍ SYMBOL**

- Popisuje proběhlou transakci
- Například při placení faktury zadáme číslo faktury

- **KONSTANTNÍ SYMBOL**

- Udává se, zda se platí například za službu či zboží
- Tento symbol určuje ČNB
- Například číslo 1158 je platba daně
- V případě, že chceme platbu upřednostnit, na konec čtyřčísí zadáme číslo 4

- **SPECIFICKÝ SYMBOL**

- Nepoužívá se vždy
- Je to bližší specifikace platby

2. ZPROSTŘEDKOVÁNÍ PLATEBNÍHO STYKU

- Nejčastější činnost
- ČNB vydává dokument – „*Všeobecné podmínky komerčních bank*“

Druhy platebního styku:

- a) HOTOVOSTNÍ platební styk
- b) BEZHOTOVOSTNÍ platební styk

- **HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK**

- Pomocí oběživa (bankovky, mince)

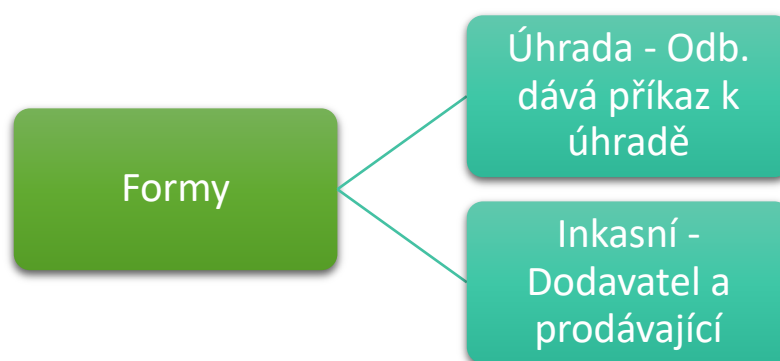
Doklady hotovostního styku:

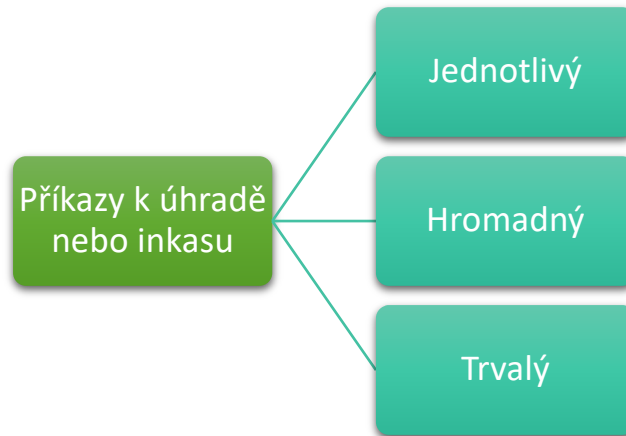
1. Pokladní složenka	•Vklad peněz na účet na přepážce •Obsahuje výčetku
2. Pokladní šeky	•Součástí šekové knížky
3. Výběrový lístek	•Obsahuje výčetku (popis vydaných bankovek)
4. Příjmový pokladní doklad	
5. Výdajový pokladní doklad	
6. Paragony	
7. Poštovní poukázky	

- **Poštovní poukázky**

- Poštovní poukaz typu A
  - Klient skládá hotové peníze na přepážce a posílá je na účet na poštu
- Poštovní poukaz typu B
  - Peníze se posílají z účtu na poštu
- Poštovní poukaz typu C
  - Odesílá se a i přijímá hotovost
- Poštovní poukaz typu D
  - Je poštovní poukaz C ale telegraficky

- **BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK**

3. VKLADOVÉ OPERACE – DEPOZITNÍ, PASIVNÍ

- Banka se nachází v pozici dlužníka
- Tyto operace předchází operacím aktivním

1. NETERMÍNOVANÉ VKLADY

- Běžný účet
- Klient může vklady použít kdykoli
- Nepředstavují stabilní zdroj pro investice -> nízké úrokové sazby

2. TERMÍNOVANÉ VKLADY

- Klient si po určitou dobu nemůže peníze vyzvednout a banka je může investovat -> vyšší úrokové sazby

Možnosti termínů:

Výpočet úroku:

$$\text{Úrok} = \frac{\text{Jistina}}{100} \times \text{ÚROKOVÁ SAZBA} \times \frac{\text{Počet dní}}{\text{Období (360)}}$$

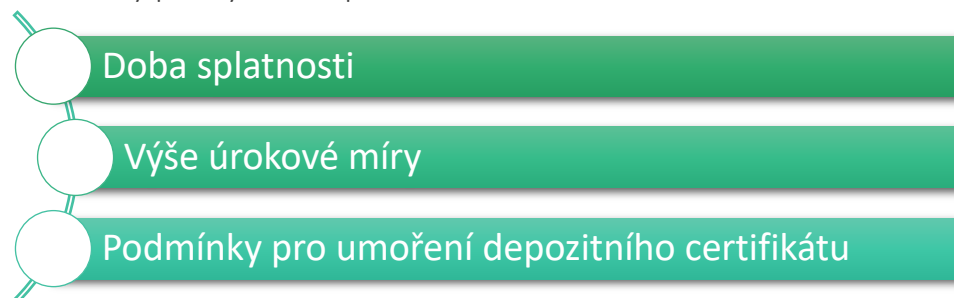
Výpočet dní:

$$8.10 - 15.12 \rightarrow (12 - 10) \times 30 + (15 - 8)$$

3. DEPOZITNÍ CERTIFIKÁTY – VKLADOVÉ LISTY

- Emitují komerční banky jako protihodnotu vložených peněžních prostředků od klientů
- Ozdobný cenný papír, jehož jmenovitá hodnota je zaokrouhlena na celé tisíce korun
- Na vrubu jsou uvedeny podmínky, za kterých bylo depozitní certifikát vydán

Podmínky pro vydání depozitního certifikátu:

• Podmínky pro umoření depozitního certifikátu:

- V případě poškození nebo odcizení se na základě prokázání totožnosti majitele vystaví nový certifikát a ten starý se umoří – zničí

4. BANKOVNÍ OBLIGACE – DLUHOPISY

- Dlouhodobý cenný papír, který má splatnost delší než 1 rok
- Emitují komerční banky v případě, že si chtějí navýšit svůj základní kapitál anebo v případě, že si chtějí zvýšit svou likviditu
- Splatnost bývá 5 až 10 let

- Obligace nakupují ti, kteří delší dobu nepotřebují své peněžní prostředky a chtějí je zhodnotit (investovat)
- Vklady klientů u bank jsou pojištěny => *FOND POJIŠTĚNÍ VKLADŮ* – 50 000 EUR na jednoho klienta

5. STAVEBNÍ SPOŘENÍ

- Vklad, který musí být u komerční banky nebo české spořitelny uložen minimálně 5 let a po 2 letech spoření, klient může požádat o stavební úvěr, který je výhodně úročen
- Je dotováno od státu ve formě státní podpory, která je ve výši 25% z vkladů až do 18 000 Kč ročně
- Úroky z vkladů jsou osvobozeny od daně z příjmu

6. VKLADNÍ KNÍŽKY

- Musí být na jméno

4. ÚVĚROVÉ OPERACE – AKTIVNÍ

- Peníze z pasivních operací používá banka k poskytování úvěrů
- Banka vystupuje v pozici věřitele

Rozlišujeme 2 formy:

Zapůjčení
peněz

Zapůjčení
kreditů

- Zapůjčení dobrého jména
- Banka se za klienta zaručí a v případě, že se klient dostane do špatné finanční situace, tak banka závazek 3 osobě uhradí

• ZÁSADY PRO POSKYTOVÁNÍ ÚVĚRŮ:

Zásada
bezpečnosti

- banka si klienta před poskytnutím úvěru prověří (jeho bonitu)

Zásada likvidity

- banka nepůjčuje veškeré peněžní prostředky ale ponechává si určitou likvidní rezervu aby mohla banka vyhovět přáním všem střadatelům, kteří si chtějí své prostředky vyzvednout

Zásada rentability
- ziskovosti

- úrokové sazby jsou vždy z úvěru vyšší než z vkladů

- Možnosti čerpání úvěrů:

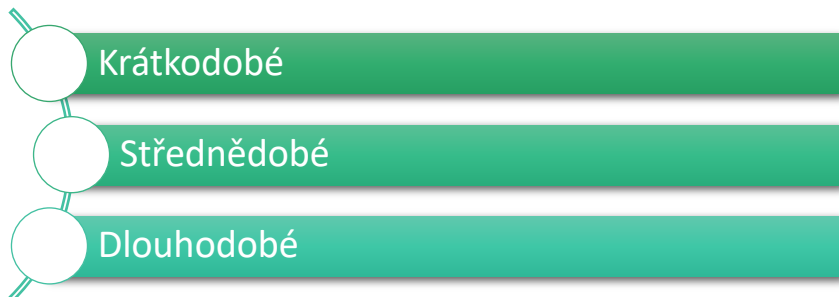
Jednorázová výše

- Pevně stanovená částka
- čerpání je možné - NAJEDNOU nebo POSTUPNĚ

Úvěrová linka

- Ve smlouvě je stanoven úvěrový rámec což je maximální částka, kterou banka poskytne pokud dojde k jakékoli úhradě

- Druhy úvěrů z hlediska splatnosti:

KRÁTKODOBÉ ÚVĚRY

- Splatnost do 1 roku

- KONTOKORENTNÍ ÚVĚR
  - Poskytuje se na běžný účet klienta, v případě, že klient nemá prostředky na účtu, může čerpat peněžní prostředky do debetu na základě výše jejich příjmů
  - Úvěr je automaticky splácen z došlých plateb
  - Banky často nabízejí klientům úrokové prázdniny (cca 40 dní) po tuto dobu je úvěr neúročěn
  - Výhoda je, že klient může čerpat tento úvěr kdykoli bez toho aby žádal banku

- Nevýhoda je vysoká úroková sazba, která nastává v případě, že klient úvěr nesplatí po dobu úrokových prázdnin

- SMĚNEČNÝ ÚVĚR

- Směnka -> krátkodobý cenný papír, dluhopis – splatnost do 1 roku
- LOMBARDNÍ ÚVĚR
  - Krátkodobý úvěr, který je krytý movitou zástavou
  - Cenní papíry, zlato, zboží
- RUČITELSKÝ ÚVĚR
  - Úvěr, který má formu zapůjčení kreditu (dobrého jména banky)
  - Banka se zavazuje, že uhradí závazky za svého klienta, pokud se klient dostane do finanční tísně
  - Pouze bonitním klientům
- RŮZNÉ KRÁTKODOBÉ ÚČELOVÉ ÚVĚRY

Občanům

- například na zařízení bytu
- osobní úvěry (neúčelový)

Firmám

- na zásoby
- na pohledávky do lhůty splatnosti

STŘEDNĚDOBÉ A DLOUHODOBÉ ÚVĚRY

Česká hypotéka

- Pouze na bytové účely (koupě pozemku, stavby, rekonstrukce apod.)
- velmi nízké úrokové sazby, může být dotováno od státu, úroky se odečítají od základu daně z příjmu

Americká hypotéka

- použití na cokoliv (studium v zahraničí, dovolená apod.)
- výhodné úrokové sazby, cca o 2% nižší než u české hypotéky
- cca 60% zastavené nemovitosti -> výše úvěru

Dlouhodobé spotřební půjčky

- fyzickým osobám na spotřební zboží
- banky vyžadují ručitele, který musí mít dostatečnou výši příjmů a vhodný věk

Půjčka na úvěrový úpis

- vzniká uzavřením smlouvy mezi klientem a bankou za dohodnutých podmínek (stroj, auto, ...)

5. DEVIZOVÉ OPERACE

- Uskutečňují se s VALUTAMI a DEVIZAMI
- Je nutné mít licenci od ČNB

Důvody pro provádění devizových obchodů:

- Banky potřebují dostatek devizových prostředků, aby mohli pro své klienty zajišťovat mezinárodní platební styk
- Banky zajišťují směnárenskou činnost
- Zájem realizovat zisk – nákup a prodej zahraničních měn
- Banka si zajišťuje trvalé portfolio (zásoba) deviz -> bankovní dealer provádí přesně opačnou operaci, než provedl jeho klient

Duhy DEVIZOVÝCH OPERACÍ:

- **PROMOTNÍ = SPOTOVÁ**
  - Operace probíhá za devizový kurz, který je aktuálně platný v daný den
  - Banka může vlastní převod peněžních prostředků, uskutečnit až do dvou pracovních dnů po uzavření smlouvy (ústní)
  - Tato operace (převod = konverze) slouží k okamžité směně jedné měny za druhou
  - Výhoda – lze realizovat vysoký devizový zisk
- **FORWARD**
  - Snaží se omezit kurzová rizika při platbách v budoucnosti

- Banka uzavře s klientem písemnou smlouvu nákupu nebo prodeji určité měny v předem stanoveném termínu v budoucnosti
- Od smlouvy se nedá odstoupit
- Dohodnutý devizový kurz se musí dodržet

PŘÍKLAD:

- Firma uzavřela smlouvu s odběratelem EU a čeká od něj platbu za 3 měsíce EUR 18 000 Kč
- Ve smlouvě o FORWARDU byl stanoven kurz 1 EUR/25,730 CZK a v daný den byl kurz 25,680 CZK
- Firma očekává $18\,000\text{ EUR} \times 25,730 = 463\,140\text{ Kč}$

DEVIZOVÁ OPCE

- Smlouva je uzavřena stejně jako FORWARD ale od této smlouvy se dá odstoupit ale druhé straně se musí zaplatit OPČNÍ PRÉMIE

Podmínky pro založení komerčních bank

- Licence od ČNB
- Pouze akciové společnosti se základním kapitálem minimálně 500 000 000 Kč
- Organizační předpoklady – vedení, které bude mít morální předpoklady k vedení banky
- Zakladatelský rozpočet – vyčíslení předpokládanou ziskovost